

EUROOPPA-NEUVOSTO

**Bryssel, 11. maaliskuuta 2011
(OR. en)**

EUCO 7/11

**CO EUR 5
CONCL 2**

SAATE

Lähetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **EUROOPPA-NEUVOSTON YLIMÄÄRÄINEN KOKOUS
11. maaliskuuta 2011**

JULKILAUSUMA

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena ylimääräisen Eurooppa-neuvoston (11. maaliskuuta 2011) antama julkilausuma.

EHDOTUS: EUROOPPA-NEUVOSTON JULKILAUSUMA

1. Eurooppa-neuvosto kokoontui tänään ylimääräiseen kokoukseen keskustelemaan Libyan ja eteläisen naapurialueen tapahtumista ja määrittämään poliittisen suunnan ja painopisteet EU:n tulevalle politiikalle ja toiminnalle.
2. Demokraattiset kansannousut tuovat mukanaan dramaattisia muutoksia eteläiselle naapurialueelle ja luovat uutta toivoa ja tilaisuuden rakentaa demokratiaan, moniarvoisuuteen, oikeusvaltioperiaatteeseen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen perustuva tulevaisuus. Edistys ja demokratia kulkevat käsi kädessä. Eurooppa-neuvosto arvostaa alueen väestön osoittamaa rohkeutta ja toteaa uudelleen, että sen on päätettävä tulevaisuudestaan rauhanomaisin ja demokraattisin keinoin.
3. Alueen kaikkien maiden on toteuttava tai nopeutettava poliittisia ja taloudellisia uudistuksia. Euroopan unioni tukee kaikkia toimia kohti demokraattista muutosta, rauhanomaisen muutoksen mahdollistavia poliittisia järjestelmiä, taloudellista ja sosiaalista uudistusta, talouskasvua ja vaurautta ja taloudellisesta toiminnasta saatujen hyötyjen oikeasuhteisempaa jakautumista. Tämän osalta Eurooppa-neuvosto pitää erittäin tervetulleena Marokon kuninkaan ilmoitusta neuvoa-antavan komitean perustamisesta valmistelevaan perustuslain muutosta, joka on tarkoitus esittää Marokon kansalle hyväksyttäväksi. Kumppaneiden edistyminen kohti muutosta toimii EU:n tuen perustana. Parlamentaaristen yhteyksien lisääminen Euroopan ja alueen välillä on ensiarvoisen tärkeää, koska vahvojen demokraattisten instituutioiden kehittäminen on yksi keskeisistä tavoitteista.

4. Tunisian osalta Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä ilmoitukseen 24. heinäkuuta 2011 pidettävistä perustuslakia säätävän kokouksen vaaleista. EU on valmis antamaan tähän liittyvää tarvittavaa tukea tiiviissä yhteistyössä Tunisian viranomaisten kanssa, myös antamalla Tunisialle "pitkälle edistyneen maan" aseman. EU on halukas tarjoamaan tukea Tunisian taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden ratkaisemiseen heti, kun Tunisian viranomaiset ovat valmiita siihen. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut pitkällä aikavälillä tavoitteeseensa edistää taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Tunisian väestön osoittama solidaarisuus Libyasta pakenevia kohtaan ansaitsee merkittävän arvostuksen ja tuen.
5. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tukensa Egyptin siirtymiselle demokratiaan. Se on tyytyväinen siihen, että ensimmäiset perustuslain muuttamista koskevat ehdotukset on esitetty ripeästi, ja kannustaa Egyptin viranomaisia jatkamaan poliittista uudistusta koskevan sitoumuksensa täyttämistä ja luomaan olosuhteet perusteelliselle demokratiakehitykselle, mihin kuuluu poikkeustilan lopettaminen. Euroopan unioni on valmis antamaan prosessille täyden tukensa Egyptin väestön ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti ja on aloittanut vuoropuhelun Egyptin äskettäin nimitetyn hallituksen kanssa.
6. Libyan tilanne on edelleen vakava huolenaihe. Ilmaisemme vahvan solidaarisuutemme Libyan kansaa ja uhreja kohtaan. Tuomitsemme jyrkästi Libyan hallituksen maan kansalaisiin kohdistamat väkivaltaiset tukahduttamistoimet ja räikeän ja järjestelmällisen ihmisoikeuksien loukkaamisen. Suhtaudumme myönteisesti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1970 ja Libyan tilanteen saattamiseen Kansainvälisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi. Etenkään sotilaallinen, siviileihin kohdistettu voimankäyttö ei ole hyväksyttävää, ja sen täytyy loppua välittömästi. Väestön turvallisuus on varmistettava kaikin tarvittavin toimin. Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvän huolestuneisuutensa siviileihin kohdistuneista hyökkäyksistä, ilmahyökkäykset mukaan lukien. Jäsenvaltiot harkitsevat kaikkia tarvittavia vaihtoehtoja siviiliväestön suojelemiseksi edellyttäen, että toimiin turvautuminen osoittautuu tarpeelliseksi ja että niiden toteuttamiseen on olemassa selkeä oikeudellinen perusta ja kyseisen alueen tuki. Voimankäytöstä vastuussa olevat tahot saatetaan vastuuseen ja heitä odottavat vakavat seuraukset. Työskentelemme yhdessä Yhdistyneiden kansakuntien, Arabiliiton, Afrikan unionin ja kansainvälisten kumppaneidemme kanssa kriisin ratkaisemiseksi. Kehotamme järjestämään pikaisesti Arabiliiton, Afrikan unionin ja Euroopan unionin välisen huippukokouksen.

7. Eversti Gaddafin on luovuttava vallasta välittömästi. Hänen hallintonsa on menettänyt kaiken legitiimiyden eikä ole enää EU:n keskustelukumppani. Euroopan unioni on hyväksynyt rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat maan johtoon ja sellaisiin yhteisöihin, jotka hallinnoivat mittavia hallituksen määräysvallassa olevia varoja, ja se on valmis hyväksymään lisää pakotteita.
8. Tavoitteena on, että Libyassa aloitetaan nopeasti hallittu siirtyminen demokratiaan laajapohjaista vuoropuhelua käyden. Euroopan unioni suhtautuu myönteisesti Benghaziissa olevaan väliaikaiseen siirtymävaiheen kansalliseen neuvostoon ja kannustaa sen työt ja pitää sitä poliittisena keskustelukumppanina. Euroopan unioni on valmis auttamaan Libya rakentamaan perustuslaillisen valtion ja kehittämään oikeusvaltion. Se on valmis vastaamaan Libyan väestön pyyntöihin auttaa maan talouden elvytyksessä.
9. Humanitaarinen hätätilanne on saamassa Libyassa ja sen raja-alueilla huolestuttavat mittasuhteet, ja sitä pahentavat tilanteesta johtuvat laajat muuttovirrat. Taisteluja pakoon haluavien EU:n kansalaisten ja muiden maiden kansalaisten turvallisen evakuoinnin varmistaminen on edelleen ensisijaista. Euroopan unioni ja jäsenvaltiot ovat antaneet humanitaarista apua ja ovat sitoutuneet auttamaan edelleen Libyan väestöä ja sen rajat ylittäviä henkilöitä tiiviissä yhteistyössä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun, Humanitaaristen asiain koordinoititoimiston, Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön, Punaisen Ristin kansainvälisen komitean / Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton sekä valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa. Euroopan unioni kehottaa kaikkia osapuolia sallimaan humanitaaristen järjestöjen ja toimijoiden pääsyn kaikille alueille, joilla apua tarvitaan, ja on valmis tukemaan niitä työssään. Tätä varten Euroopan unioni tehostaa koordinoitua varmistusta voimavarojen johdonmukaisen ja tehokkaan käytön humanitaaristen periaatteiden mukaisesti.

10. Jäsenvaltiot, joita muuttovirrat eniten koskevat, edellyttävät meiltä konkreettista solidaarisuutta. EU ja jäsenvaltiot ovat valmiita antamaan tarvittavaa tukea tilanteen kehityksen mukaisesti. Erityisesti Frontexin Hermes 2011 -operaation välityksellä EU seuraa edelleen tiiviisti tapahtumien vaikutusta muuttoliikkeisiin alueella ja alueelta. Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan tarvittaessa lisää henkilöstö- ja teknisiä voimavaroja Frontexin käyttöön. Komissiota pyydetään asettamaan käyttöön lisäresursseja. Eurooppa-neuvosto kehottaa pääsemään nopeasti yhteisymmärrykseen viraston voimavarojen lisäämistä koskevasta asetuksesta.
11. Euroopan unioni aikoo neuvotella alueen asianomaisten maiden kanssa rahoitustuesta ja teknisestä tuesta rajavallvonnan ja rajaturvallisuuden parantamiseksi sekä toimenpiteistä, joilla helpotetaan muuttajien paluuta alkuperämaihinsa. Eurooppa-neuvosto pyytää oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa kokoontumaan viipymättä. Neuvostoa pyydetään lisäksi toimittamaan yhteistyössä komission kanssa ennen kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokousta suunnitelma valmiuksien kehittamisestä muuttoliikkeen ja pakolaisvirtojen hallitsemiseksi.
12. Olisi edistettävä muuttoliikettä koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka on johdonmukainen EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan kanssa. Tässä yhteydessä Euroopan unionin on myös vastattava liikkuvuuden haasteeseen ja edistettävä ihmisten välisiä yhteyksiä käyttäen sellaisia välineitä kuin liikkuvuuskumppanuudet kaikkien niiden kumppaneiden kanssa, jotka ovat riittävästi edistyneet uudistusprosesseissaan ja jotka tekevät yhteistyötä ihmiskaupan ja luvattoman muuttoliikkeen torjumiseksi. Komissiota pyydetään esittämään ehdotuksia Euroopan maiden ja eteläisen Välimeren alueen maiden välistä nuorisovaihtoa varten.

13. Yleisemmin ottaen olemassa olevia kumppanuus- ja avustusohjelmia tullessaan pikaisesti tarkistamaan tiiviissä yhteistyössä alueen kumppaneidemme kanssa, jotta ne voidaan kohdentaa tarkemmin tämänhetkisiin tarpeisiin. Tässä yhteydessä komission ja korkean edustajan olisi asetettava etusijalle maakohtaiset ja suorituserusteiset lähestymistavat.
14. Keskipitkällä aikavälillä Eurooppa-neuvosto kehottaa aloittamaan uuden kumppanuuden kyseisen alueen kanssa 4. helmikuuta 2011 antamansa julkilausuman mukaisesti. Tältä osin se on yleisesti ottaen tyytyväinen komission ja korkean edustajan yhteiseen tiedonantoon, jossa ehdotetaan demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävää kumppanuutta eteläisen Välimeren maiden kanssa ja joka perustuu eriytettyyn ja kannusteiseen lähestymistapaan, jossa yhdistetään kaikki EU:n välineet. Tällaisen kumppanuuden tulisi myös perustua syvempään taloudelliseen yhdentymiseen, laajempaan markkinoille pääsyyn ja poliittiseen yhteistyöhön. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa tarkastelemaan ripeästi tiedonantoon sisältyviä ehdotuksia ja erityisesti edellytyksiä, joiden nojalla EU:n tukea kumppaneille voitaisiin lisätä. Se odottaa kiinnostuneena tulevaa yhteistä tiedonantoa Euroopan naapuruuspolitiikasta.
15. On samoin ratkaisevan tärkeää antaa kyseisille maille keinot taloutensa uudelleenrakentamista ja nykyaikaistamista varten. Talouden kehittyminen ja erityisesti nuorten työllistymismahdollisuudet ovat ensiarvoisen tärkeitä demokratian vakiinnuttamiseksi. Neuvoston olisi kiireellisesti sovittava käsiteltävänä olevista Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevista ehdotuksista, ja komissiota pyydetään tekemään ehdotuksia muista keinoista kaupan ja ulkomaisten suorien investointien vauhdittamiseksi kyseisellä alueella lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Kiireellistä on elvyttää myös alueen matkailualaa. Neuvoston olisi pikaisesti tarkasteltava komission ehdotuksista, jotka koskevat Euroopan investointipankin (EIP) aikaisemmista toimista takaisin saatuja varoja, ja tutkittava muita mahdollisuuksia lisätä EIP:n rahoitustukikapasiteettia kokonaisuudessaan. Koordinointi muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa on tärkeää.

16. Euroopan unioni on tehnyt tapahtumista johtopäätöksensä ja on valmis tarkistamaan myös Välimeren unionin tehtäviä tavoitteenaan demokratian edistäminen ja vakauden lujittaminen alueella. Olisi annettava uutta vauhtia konkreettisille toimille ja hankkeille, joilla vahvistetaan demokraattisia instituutioita ja ilmaisunvapautta Internetin esteetön käyttö mukaan lukien, lujitetaan kansalaisyhteiskuntaa, tuetaan taloutta, vähennetään köyhyyttä ja puututaan sosiaaliseen epäoikeudenmukaisuuteen.
17. Euroopan unioni on tietoinen näiden tapahtumien kyseisen alueen rajojen yli ulottuvista laajoista poliittisista ja taloudellisista vaikutuksista ja kehottaa Lähi-idän rauhanprosessin uudelleenkäynnistämiseen.
